

Na návšteve v Združení chovateľov rýb na Slovensku

Aj napriek extrémnemu suchu sa naši spotrebitelia nemusia obávať toho, že by na Vianoce bol nedostatok kaprov. Na Slovensku vyprodukuje približne 30 % z našej spotreby kaprovitých rýb, kým zvyšných 70 % musíme dovážať. V spotrebe rýb máme v porovnaní so zvyškom Európskej únie ešte čo doháňať.

V polovici novembra tohto roku sme vycestovali tentokrát na Záhorie, do okolia Petrovej Vsi, kde sa nachádza lokalita s chovom sladkovodných rýb.

Združenie chovateľov rýb na Slovensku (združenie je členom Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory) nás pozvalo na predvianočný výlov.

Nielen my, ale ani samotní profesionálni rybári netušili, čo môžu od rybníka očakávať, keďže naposledy v ňom lovili pred desiatimi rokmi. Odchyt klasickej pochúťky na vianočný stôl tak sprevádzali otázky hlavne ohľadne toho, čo všetko sa skrýva pod hladinou a najmä v akom množstve a v akej kvalite.

Klimatické zmeny trápia aj rybníkárov

Tento rok bol pre produkciu rýb špecifický. Sucho malo vplyv aj na slovenskú akvakultúru, a to predovšetkým na východe našej krajiny. Nedostatok zrážok sa prejavil aj v znížení produkcie rýb, pričom niekde to bolo až do 50 %.

„Kvôli suchu rybári bojovali počas celého roka s nedostatkom vody, či už v pstruhových alebo v kaprových rybníkoch. Slovenské rybníkárstvo teda tiež pociťuje klimatické zmeny, a bude sa musieť adaptovať na výzvy, ktoré nás v tomto smere čakajú v ďalších rokoch,“ vysvetľuje Michal Madžunkov, prezident Združenia chovateľov rýb na Slovensku, a popritom pozorným zrakom sleduje prácu svojich kolegov so sieťami a s ich obsahom.

Ročná produkcia rýb sa u nás pohybuje na úrovni 3-tisíc ton. Z toho vyše tisíc ton tvorí produkcia teplovodných rýb, napríklad kaprov. Približne tisíc ton zahŕňa produkcia lososovitých druhov, a poslednú tretinu tvorí chov v recirkulačných systémoch - takto sa chová napríklad sumček, respektíve klarias.

Aj napriek zlému roku sa nemusíme obávať toho, že by bol problém s dostatkom azda najtradičnejšej potraviny na vianočné sviatky. Našu spotrebu kaprov primárne pokryjú tie z dovozu; najviac z Českej republiky. Potreba pre slovenský trh bude z hľadiska ponuky kaprov úplne pokrytá. „Na Slovensku vyprodukuje približne 30 % kaprovitých rýb, a zvyšných 70 % sa k nám dováža. Čo sa týka lososovitých rýb, v tých sme úplne sebestační. Naša produkcia nielenže pokrýva náš trh, ale lososovité ryby dokážeme aj exportovať,“ približuje Michal Madžunkov.

Rýb teda bude na trhu pred Vianocami dostatok, ale ich nákup si netreba nechávať na poslednú chvíľu.

V spotrebe výrazne zaostávame

Ludia si v posledných rokoch zvykli na servis, a na to, že ryba sa k nim dostane už takmer v hotovej forme. Stále menej a menej zákazníkov si kupuje živé ryby. Väčšina spotrebiteľov ich totiž chce mať minimálne prvotne spracované a chce s nimi mať čo najmenej práce.

Velká časť kaprových rybníkov sa nachádza na západnom, respektíve na južnom Slovensku, ale najväčšia časť z nich sa nachádza na východe našej krajiny. Spotreba rýb sa u nás pohybuje na úrovni asi 5 kg na osobu a rok.

„Spotreba sladkovodných rýb je približne na úrovni 1 kilogram na osobu a rok. Odporúčaná konzumácia na obyvateľa EÚ a rok predstavuje okolo 16 až 20 kilogramov. Takže určite máme čo doháňať. Snahou chovateľov rýb je tieto čísla postupne zvyšovať,“ hodnotí aktuálny stav prezident Združenia chovateľov rýb na Slovensku.

Podľa chovateľov kapry netrpia

Rybári pred najkrajšími sviatkami v roku už tradične bojujú s mnohými mimovládnyimi organizáciami, ktoré vyvíjajú rôzne iniciatívy na zrušenie predaja živých kaprov. Tieto zoskupenia argumentujú tým, že kapry sú vnímavé a citlivé tvory, pre ktoré je ich odňatie z ich prirodzeného prostredia a následný prevoz doslova peklom.

Zväz chovateľov rýb na Slovensku pripomína, že živé ryby sa v rámci Česka a Slovenska chovajú a predávajú už viac ako 500 rokov. Zlatý vek rybníkárstva sa traduje do 16. storočia.

„Nie je pravda, že kapry počas Vianoc extrémne trpia. Kapor žije v nádrži 3 až 4 roky. Pohybuje sa voľne, nie je v žiadnej klietke či v ohrade. Prežije spokojný život, počas ktorého ho aj prikrmujeme,“ vysvetľuje Michal Madžunkov.

Prezident zväzu chovateľov rýb prízvukuje, že teplota vody sa počas zimy pohybuje v rozmedzí okolo 3 - 4 °C, čo pre kapra znamená akoby zimný spánok.

„Všetky jeho fyziologické funkcie sú znížené na minimum, a aj údery srdca sa kaprom znižujú na minimum. Prirovnal by som to k takému polospánku aký má u nás napríklad medveď. Nedá sa porovnať citlivosť kapra pri tejto teplote vody a pri jeho citlivosti v lete, kedy teplota vody v plnom vegetačnom období dosahuje 20 až 25 stupňov. Citlivosť ryby je pri tejto teplote úplne odlišná,“ uzatvára Michal Madžunkov.

Rovnako ako v prípade iných segmentov poľnohospodárstva, aj v prípade akvakultúry vidíme záujem pseudoodbomíkov vyjadrovať sa k problematikám, ktorým nerozumejú. Agropotravinárstvo je odborná sféra a vyžaduje si aj odbornú znalosť a zručnosť. Preto by bolo najlepšie, keby sa k nej vyjadrovali ozajstní odborníci.

Rybník príjemne prekvapil

Výlov rýb v oblasti Petrovej Vsi sa skončil v druhej polovici dňa. Ukázalo sa, že v záhoráckom rybníku sa nachádzali aj nádherné exempláre rýb, napríklad kapry alebo sumce.

Časť z novembrového úlovku skončí práve na štedrovečernom stole. Niektoré najväčšie ryby pôjdu na spracovanie, keďže išlo o staršie ryby, ktoré sú nie veľmi vhodné na priamy predaj spotrebiteľom.